

צל מקור המילה מסכה וצל השורש שלה

(מתוך פרסום האקדמיה ללשון העברית "העברית ונגיף קורונה")

מניין לנו המסכה

כיום המילה **מַסְכָּה** מציינת אביזר המשמש כיסוי לפנים – גם לתחפושת וגם לצרכים משעשעים פחות, כגון מסכה להגנה מפני הידבקות ממחלות. מסכה מקורה בתנ"ך, אבל שם המשמעות שלה אחרת לגמרי: מסכה – מן השורש נס"ך – היא תבנית יצוקה ממתכת, מילה נרדפת לפסל. הדוגמה המפורסמת היא "עגל מסכה" מסיפור חטא העגל.

לצד המשמעות של פסל יש למילה מסכה התנ"כית גם משמעות של כיסוי. כגון בכתוב "כִּי קָצַר הַמָּצָע מִהַשְׁתַּרֵּעַ וְהַמַּסְכָּה צָרָה כְּהַתְכַנֵּס" (ישעיהו כח, כ). אם כן נשאלת השאלה: איך קיבלה המילה מסכה את המשמעות המודרנית של כיסוי פנים? והתשובה היא שהצליל והמשמעות

של המילה הלועזית mask (באנגלית) או masque (בצרפתית) התחברו לצליל ולמשמעות (של כיסוי) של המילה התנ"כית מַסְכָּה, וכך קיבלה המילה חיים חדשים בעברית החדשה.

ומה היו המילים בתנ"ך לכיסוי הפנים? מילה אחת היא אָפֶר: "וַיִּתְחַפֵּשׂ בְּאָפֶר עַל עֵינָיו" (מלכים א כ, לח), וממנה יש לנו המילים איפור ולהתאפר. המילה השנייה היא מסווה: "וַיִּתֵּן עַל פָּנָיו מַסְוָה" (שמות לד, לג).